

2025Z18955

(ingezonden 14 oktober 2025)

Vragen van de leden Ceder (ChristenUnie) en Kahraman (Nieuw Sociaal Contract) aan de minister-president en de minister van Buitenlandse Zaken over de erkenning van de Armeense genocide

Herinnert u zich de kabinetsbrief van 25 april 2025 (Kamerstuk 36600-V, nr. 70), waarin het kabinet stelt dat voor Armenië “het vredesproces met Azerbeidzjan en het normalisatieproces met Turkije de hoogste prioriteiten [zijn] in zijn buitenlandse beleid”? Herinnert u zich ook dat het kabinet schreef dat “Nederland de verbetering van relaties in de regio door Armenië niet [wil] hinderen doordat Nederland zodanige diplomatieke effecten oproept dat deze nadelig kunnen uitwerken op de belangen van Armenië, landen in zijn regio of Nederland zelf”?

Bent u ervan op de hoogte dat in augustus Armenië en Azerbeidzjan een vredesovereenkomst hebben getekend? Bent u er ook van op de hoogte dat op het gebied van het normalisatieproces tussen Armenië en Turkije er goede vorderingen worden gemaakt?

Herinnert u zich dat meerdere moties de regering hebben opgeroepen niet meer te spreken over de ‘kwestie’ van de Armeense genocide? Hoe voert het kabinet, nu de vredesovereenkomst is getekend, de motie-Ceder c.s. (Kamerstuk 21501-02, nr. 3122) uit?

Bent u zich ervan bewust dat de Kamer met deze motie-Ceder c.s. niet oproept tot een juridische erkenning (wat ook niet mogelijk is, omdat het Genocideverdrag uit 1948 geen retroactiviteit kent), maar tot een historisch morele erkenning, zoals Duitsland, Frankrijk, België, Luxemburg, de Verenigde Staten en andere landen al hebben gedaan?

Herinnert u zich dat het kabinet in de eerdergenoemde brief ook schreef dat, “juist als verdediger van het internationaal recht, de Nederlandse regering het mogelijke gebruik van zwaarwegende juridische kwalificaties zeer zorgvuldig [hoort] te verkennen”?

Ziet u de overige landen van de Benelux niet als verdedigers van het internationaal recht? Hoe weegt u de uiting dat hier sprake zou zijn van een zwaarwegende juridische kwalificatie, terwijl dit om een gebeurtenis gaat voordat het Genocideverdrag ondertekend was en dit verdrag geen retroactiviteit noch juridische erkenning en rechtsgevolgen kent en een historisch-morele benadering heel goed mogelijk is, zoals andere landen hebben laten zien?

Ziet u Frankrijk, de Verenigde Staten en Duitsland niet als verdedigers van het internationaal recht? Hoe weegt u de uiting dat hier sprake zou zijn van een zwaarwegende juridische kwalificatie, terwijl uit erkenning noch een juridische status, noch rechtsgevolgen vloeien, maar slechts een historisch-morele erkenning?

Kunt u ontkrachten dat het kabinet bang is voor de Turkse reactie en mogelijke gevolgen? Indien u dit niet kunt, voor welke gevolgen vreest het kabinet? Waarom hebben gelijkgezinde landen de Armeense genocide dan wel al erkend? Acht u de vrees voor een Turkse reactie zwaarwegender,

dan de wens die de Kamer veelvuldig, in verschillende samenstellingen, heeft geuit?

Kunt u bevestigen dat het kabinet aan het verzoek van de bijna unaniem aangenomen motie-Ceder c.s., om voortaan niet meer over 'de kwestie' te spreken, met het beantwoorden van deze brief heeft voldaan? Zo niet, waarom niet?

Kunnen deze vragen één voor één worden beantwoord en voor aanvang van het debat over de Europese top van 23 en 24 oktober?